

Socialisten en de kandidatuur van Jeremy Corbyn voor de leiding van Labour

De kandidatuur van Jeremy Corbyn, een gekende linkse figuur binnen Labour, voor de partijleiding heeft de aandacht gevestigd op de strijd voor het voorzitterschap van Labour. De afgelopen jaren waren die verkiezingen beperkt tot een strijd tussen pro-kapitalistische aanhangers van Blair.
Analyse door PETER TAAFFE, Socialist Party

Sommigen hopen wellicht dat het na decennia van rampzalig rechts bewind in Labour, zowel politiek als organisatorisch, mogelijk is om de pendule met Jeremy Corbyn terug wat naar links te krijgen. We wensen Jeremy veel succes en hopen dat hij veel stemmen haalt. Het is niet waarschijnlijk, maar als hij haalt, zullen we die overwinning verwelkomen. Maar daarnaast hopen we vooral dat de thema's die hij in de discussie brengt – verzet tegen kernwapens, hernationalisatie van geprivatiseerde sectoren zoals het spoor, verzet tegen besparingen, een alternatief links programma – de linkerkzijde zullen versterken en ook nieuwe interesse in socialisme zullen teweegbrengen, in het bijzonder onder de jongeren.

Maar we denken niet dat Jeremy erin zal slagen om Labour om te vormen tot een politiek wapen voor de arbeidersbeweging. Elke illusie dat zijn campagne daarin kan slagen, is gedoemd om te mislukken. Het proces is te ver gegaan en heeft Labour omgevormd tot een Britse versie van de Amerikaanse Democraten. Het schrappen van clause IV, deel 4 van de statuten van Labour, het deel dat de socialistische doelstelling van de beweging omschreef, en de erosie van de rol van de vakbonden in de partij zijn geen nieuw gegeven. Deze operatie werd voorafgegaan door een vervolging, met uitsluitingen, van de linkerkzijde die tegen de Tories inging, tegen de Poll Tax streed, ... Gemeentebesturen onder leiding van Labour hebben harde besparingen 'goedgekeurd', vaak zonder ook maar enige kritische bedenking of maatregel om de werkenden te beschermen.

Zoals de krant New Statesman opmerkte, raakte Jeremy Corbyn pas op het laatste moment aan de vereiste handtekeningen om aan de voorzittersverkiezingen te kunnen deelnemen. Pas op het laatste moment besloten enkele zogenaamde 'centrumrechtse' krachten om hun stem "uit te lenen" aan Corbyn. Dit gebeurde omwille van eigen cynische politieke redenen van deze rechtse krachten. De New Statesman merkt op: "Een ernstige principiële linkse kandidaat kan deelnemen aan de verkiezingen, maar

niet omwille van de sterkte van de linkerkzijde in Labour. Het kon enkel door een combinatie van een publieke campagne en de opstelling van enkele meer gematigde parlementsleden van Labour."

Het aanvaarden van deze gang van zaken kan ervoor zorgen dat de werkenden er langer over doen om tot de evidente conclusie te komen dat de vakbonden en werkenden dringend stappen moeten zetten in de opbouw van een nieuwe massale arbeiderspartij. De 'gematigde' verkozenen willen bewust het imago van een Labour partij waarin er ook plaats is voor socialisten en de linkerkzijde, maar dan wel om uiteindelijk de rechtse koers van de partij te steunen.

"Light besparingen"?

De politieke positie van de drie belangrijkste kandidaat-voorzitters bevestigt de rechtse koers van Labour. Andy Burnham zou naar verluidt de meeste vakbondssteun genieten. Hij wil naar eigen zeggen "het beste van Tony Blair en Ed Miliband combineren" (Observer, 14 juni). Over welk "beste" heeft hij het eigenlijk? De moordende oorlog in Irak waar Jeremy Corbyn een uitgesproken tegenstander van was, of de privatiseringspolitiek die door Blair en Miliband werd gesteund en uitgevoerd?

Het programma van Ed Miliband bestond uit "light besparingen" en steun aan het mythische "progressieve kapitalisme". Ondanks enkele radicale eisen, stond Miliband politiek heel dicht bij Blair en Brown. Die laatsten slaagden er met al hun spindoctors in om meer dan vier miljoen kiezers van Labour te verliezen tussen 1997 en de nederlaag in 2010 en die van dit jaar.

Op de vakbondsconferentie van GMB eerder dit jaar werd Burnham uitgejouwd. Dat kwam omdat hij net zoals de andere kandidaat-voorzitter Yvette Cooper weigerde om in te gaan tegen de regeringsmaatregel om de uitgaven voor de sociale zekerheid te beperken. Zelfs de Labour-gezinde journalist Paul Routledge schreef in de Daily Mirror hoe Burnham zichzelf op de thee

had geïnviteerd op het koninklijk paleis en daar prins Charles begroette met de gevleugelde woorden: “Ik heb de eer om uwe koninklijke hoogheids meest nederige en trouwe dienaar te zijn”. Routledge merkte hierover op: “Wat een slijmbal.”

De kandidaten naast Jeremy Corbyn zijn zo rechts dat zelfs een rechtse vakbondssecretaris als Dave Prentis op de conferentie van Unison een halve waarschuwing de wereld in stuurde. Hij stelde dat Unison “zijn banden met Labour zal herzien als de partij naar rechts opschuift.” Het is een indicatie van de druk van onderuit die een impact heeft op zelfs de minst strijdbare vakbondsleiders. Er zijn grenzen aan het asociale karakter van de politieke ‘vrienden’. Het is ook een uitdrukking van de druk voor een nieuwe start van de werkende klasse buiten Labour. Dave Prentis zal daarin niet vooraan staan, het zal van onderuit komen.

Amerikaanse campagne van Bernie Sanders

Er zijn enkele gelijkenissen met wat momenteel in de VS gebeurt. De radicale linkse Bernie Sanders voert daar een campagne waarin hij uithaalt naar de rijksten en de enorme ongelijkheid die de Amerikaanse samenleving ondermijnt. Zijn campagne leidt tot heel wat enthousiasme onder werkenden en jongeren. Het heeft zelfs een impact op de campagne van Hillary Clinton. Die campagne wordt, in woorden althans, naar links geduwd.

Marxisten in de VS hebben de campagne van Sanders verwelkomd en nemen eraan deel. Maar tegelijk geven ze kritiek op Bernie Sanders omdat hij binnen het kader van de gediscredeerde Democratische partij blijft, terwijl die Democraten samen met de Republikeinen de politieke arm van de kapitalisten zijn. Socialist Alternative suggereerde dat Bernie Sanders beter een campagne zou voeren om zoveel mogelijk werkenden en jongeren te mobiliseren, vooral van buiten de Democraten, maar dan niet om het gediscredeerde politieke instrument van de miljardairs te ondersteunen.

Het zou de basis kunnen vormen voor een nieuwe massale linkse kracht die een echt politiek alternatief kan bieden aan de Amerikaanse werkenden die daarvoor open staan. De enorme steun voor Kshama Sawant van Socialist Alternative in Seattle toont het potentieel.

Hetzelfde geldt voor Labour in Groot-Brittannië. Die partij is omgevormd van een arbeiderspartij aan de basis maar met een pro-kapitalistische leiding in een volledig burgerlijke kapitalistische formatie. Dit blijkt uit het politieke programma maar ook uit de organisatorische methoden waarmee bijvoorbeeld de voorzitter wordt verkozen.

De voorzittersverkiezingen krijgen meer het karakter van de primaries in de VS. In het verleden waren het de actieve leden en organisaties die met de partij verbonden waren die democratisch beslisten over het politieke programma en de kandidaten. Dit is ondermijnd door zogenaamde ‘hervormingen’ door de rechterzijde. De rol van van de vakbonden werd aan banden gelegd. De bonden mogen wel financieel steunen – in 2014 werd 11 miljoen pond aan Labour gegeven, met de laatste verkiezingen was Unite alleen goed voor giften van 3,5 miljoen pond – maar hebben niets te zeggen in de partij.

Stemmen kosten 3 pond

De hervormingen zijn nu nog een stap verder doorgezet. Labour plaatst in alle nationale kranten advertenties met de boodschap: “Het is jouw keuze. Bepaal de toekomst. Wie moet Labour leiden? Zet je standpunt om in een stem door sms te sturen. Als

je het eens bent met de waarden van Labour, verkies dan onze volgende voorzitter. Registreer je als Labour-lid, dat kan nu voor 3 pond, en stem in de voorzittersverkiezingen.”

Dit betekent dat gelijk wie die een sms stuurt en 3 pond betaalt, kan beslissen over de voorzitter van Labour. De Tories die niet alleen hun eigen partij en hun eigen partijleider Cameron willen, kunnen nu dus ook bepalen wie de leider van Labour wordt. De regels voor deze voorzittersverkiezingen zijn ideaal voor hen. Het laat het establishment en de gevestigde media toe om de leiding van Labour op directe wijze te selecteren in plaats van indirect te moeten werken zoals in het verleden. Het rechtse venijn van The Sun staat al klaar om Corbyn af te doen als een “linkse terroristenliefhebber”. Maar ook de andere media kunnen met enorme aandacht voor bepaalde kandidaten bepalen wie het zal halen. Wat is het verschil met stemmen kopen?

Simon Heffer schreef recent in Sunday Telegraph: “De harde waarheid is dat er niet langer nood is aan een traditionele arbeiderspartij.” Van het ontstaan van Labour op het begin van de 20ste eeuw waren de kapitalisten vijandig tegenover het idee van een onafhankelijke arbeiderspartij. Alles werd in het werk gesteld om de partij te ondermijnen en uiteindelijk van karakter te doen veranderen.

Ze zijn daar met Blair en Brown uiteindelijk volledig ingeslaagd. Maar zelfs dat is blijkbaar niet genoeg. Zelfs wat aan linkerkant in Labour overblijft, moet weg. De arbeidersklasse moet het zonder politiek instrument stellen.

Socialistische linkerkant opbouwen

Ondanks alle goede bedoelingen zal de campagne van Jeremy Corbyn de Labour partij niet terug veranderen. Het kan wel bijdragen aan de opbouw van een sterkere linkerkant, onder meer op basis van de vakbonden, die aanwezig is in het politieke debat en zo het bewustzijn vergroot en de weg bereidt naar een echte sterke socialistische linkerkant die aan de basis ligt van een nieuwe massale partij van de werkende klasse.

Het programma van zo’n partij moet socialistisch zijn, maar er moet ook een actiestrategie zijn waarmee de werkende bevolking wordt gemobiliseerd tegen de huidige rechtse regering en tegen het kapitalisme. Het volstaat niet om gewoon tegen besparingen te zijn, tegen de geplande armoede. We moeten ook nagaan hoe we de aanvallen op nationaal en lokaal vlak kunnen stoppen. Jeremy Corbyn zou een directe oproep moeten doen aan alle gemeenteraadsleden van Labour om zich te verzetten tegen de komende besparingen van Osborne en Cameron. Dit mag niet beperkt worden tot symbolische uitspraken, het kan gebeuren aan de hand van lokale begrotingen die vertrekken van de behoeften van de bevolking.

De vakbonden moeten hun verbale protest tegen de regeringsplannen om de vakbonden aan te pakken – onder meer door beperkingen op referenda om acties te organiseren en veranderingen in de politieke fondsen, naast de verdere aanvallen op de publieke uitgaven – omzetten in daden. De voorbereiding van een algemene 24-urenstaking moet onmiddellijk beslist worden. Jeremy Corbyn moet vooraan staan in het formuleren van dergelijke voorstellen en eisen. Als de voorzittersverkiezingen leiden tot ‘meer van hetzelfde’ met een verderzetting van het Blairisme, of het nu van Kendall, Burnham of Cooper komt, dan moet Corbyn conclusies trekken en uit Labour stappen om een nieuwe massale kracht op te bouwen.